

ETIDORHPA - en sammanfattning

Inlägg i anslutning till serien "Underjordens Verklighet"

I anslutning till den nu pågående serien om Underjordens Verklighet, kan det vara av intresse att göra en del jämförelser med en helt annan källa. Jag skall här i en starkt förkortad sammanfattning skildra de otroliga händelser som utspelar sig i den symnerligen intressanta och ovanliga boken "Etidorhpa" eller "Jordens Ände", vilken - för att citera titelsidan - behandlar "En sällsam historia om en hemlighetsfull varelse" samt "Skildring av en märkvärdig resa."

Boken är tryckt och utgiven på svenska år 1898, men det märkliga manuskriptet är troligen författat minst 70 år dessförinnan. Jag säger troligen, därför att bokens tillkomst är en lika märklig historia som innehållet.

Manuskriptet till boken anförtroddes ursprungligen åt en mr Llewellyn Drury, som efter 30 år skulle offentliggöra manuskriptet och ge ut det i bokform. Han fritog sig dock slutligen från ansvaret, vilket övertogs av mr John Uri Lloyd, som efter 7 års förlopp beslöt offentliggöra manuskriptet.

Och nu till handlingens början. Huvudperson nr 1 är mr Drury. I början av 1850-talet bosatte han sig i Queen City, USA. Redan sedan ungdomen hade han en medfödd böjelse för böcker om mystiska och ockulta ämnen, vilket kom honom att så småningom samla ett mycket omfattande bibliotek, och ivrigt studera dessa ämnen.

Inför de händelser som här skall skildras, vädjar han redan från början till den opartiske läsarens fördomsfria sinne. Hans roll i historien var egentligen endast att fungera som en mellanhand, och att just han blev utsedd till denna mellanhand, torde bero på särskilda kvalifikationer till följd av trägna, ockulta studier under många år.

DEN MYSTISKE BESÖKAREN

En regntung afton i november månad befann sig mr Drury i en ganska dyster sinnesstämning. Han ville göra sig kvitt missmodet, och beslöt göra det bekvämt för sig i biblioteket, och framför den öppna brasan försjunka i sina tankar. Men missmodet ville inte ge med sig, så han tog på måfå en bok ur hyllan, öppnade den - fortfarande på måfå - och fick uppmärksamheten riktad på följande ord:

"Aldrig mindre ensam än i ensamheten".

Orden fängslade hans tankar, och han började fundera. Han kunde emellertid inte finna någon mening i orden, och han utropade högljutt:

"Vilken dårskap, visst är jag ensam, jag vet att jag är det! Jag vill slå vad om till och med min själ, att jag är det!"

Varpå en blid, klar stämma hördes: "Ni har förlorat ert vad, ni är inte ensam."

Drury vände sig i riktning mot ljudet, och fick till sin häpnad se en vithårig gammal man sitta i andra ändan av rummet.

Hur hade han kommit dit? Tankarna snurrade runt i huvudet, och en mängd frågor blixtrade i hans hjärna. Han insåg snart nog, att inga frågor kunde döljas inför denne mystiske främling, som till och med lämnade lugna, klara svar - på hans outtalade, förvirrade tankar!

Drury frågade: "Vad är ert ärende?"

Främlingen svarade: "Ni har begått en dårskap genom att framställa bestämda påståenden i en sak om vilken ni ingenting vet. Mitt ärende är först och främst att övertyga er härom."

Drury kände först en viss fruktan inför den objudne gästen. Denna fruktan försvann dock snart, ty det låg något mycket lugnande i främlingens milda, genomträngande blick, och i hans fullkomligt trygga väsen. Han var ca 180 cm lång och vackert byggd. Hans huvud gjorde ett särskilt intryck på Drury; det var en lärds, en forskares anletsdrag och panna. Ja, mannen gjorde ett sådant intryck, att Drury för ett ögonblick gjorde reflexionen att han här hade framför sig en man från en annan värld, en annan planet.

Främlingen talade om att hans egentliga ärende var att - under vissa villkor - inviga Drury i en berättelse av ovanligt intresse. Villkoren var enkla. Berättelsen befann sig i ett manuskript som främlingen inom kort skulle ta med sig och läsa upp för honom. Efter läsningens avslutande - vilket skulle ta många kvällar i anspråk - skulle manuskriptet väl förseglas och förvaras på något säkert ställe, där det skulle ligga kvar i 30 år. Efter denna tid skulle Drury offentliggöra berättelsen.

Efter att ha meddelat Drury detta försvann främlingen. "Försvann" är rätta ordet, eftersom han var spårlöst borta omedelbart efter att ha stängt dörren efter sig.

Exakt ett år efter denna händelse återkom den mystiske mannen för andra gången - under liknande omständigheter, dvs han befann sig plötsligt i biblioteket, liksom materialiserad ur tomma luften. Denna gång bestämde man endast lämplig tidpunkt för att börja uppläsningen ur manuskriptet.

Nu frågade Drury efter främlingens namn, och fick ett underligt svar: "Fråga ej, manuskriptet skall säga er det. Var tillfreds, Llewellyn, och vet att - Jag-Är-Mannen."

EN ÖDESDIGER BEKÄNNELSE. JAG-ÄR-MANNEN "FÖRSVINNEN".

Efter en vecka träffades man igen, och vi lämnar nu mr Drury för att följa Huvudperson nr 2/Främlingen/Jag-Är-Mannen på hans uppläsning ur det hemlighetsfulla manuskriptet:

"Jag är en man som till min egen olycka inte ville nöja mig med den kunskap man kan hämta i vanliga böcker om vetenskapliga ämnen. Jag studerade astronomi, historia, filosofi, och vände mig slutligen till de mystiska, osammanhängande arbetena i alkemi och ockultism, men ingens stans fann min sökande ande tillfredsställelse...."

Jag-Är-Mannen berättar vidare hur han genom olika tillfälligheter fick många sällsynta verk i sin ägo, och hur han i ett av dem fann en "talisman" som satte honom i stånd att komma i kontakt med ett hemligt brödraskap, till vilket han slöt sig så snart han fann den dolda nyckeln.

En dag fick han ett paket med posten, innehållande ett brev med råd och anvisningar från en av medlemmarna i kretsen. Han följde anvisningarna, blev medlem i det hemliga sällskapet, avlade medlemslöftet - och utmanade sitt öde.

Efter att ha tillägnat sig vissa hemligheter, blev hans främsta strävan att offentliggöra dessa i en skrift som han kallade "Min Bekännelse". Han säger efteråt: "Ack, varför drev mig min onde genius till denna handling? Varför höll inte någon god ängel min hand tillbaka från utförandet av denna dumdristiga och skändliga gärning? Allt jag

kan anföra till mitt försvar är, att jag låtit mig förblindas av brevets ödesdigra ord: "I måsten bliva vad människorna kalla förrådare, men mänskligheten skall draga vinst av Eder handling."

Ja-Är-Mannen var vid den tiden lycklig make och far, men ingenting, inte ens hans samfundsbröders oavlåtliga - och ibland ganska handgrip-
liga - varningar kunde förmå honom till att upphöra med författandet av "Min Bekännelse".

Så hände det sig en afton - den 12 augusti 1826 - att han blev gripen av två okända personer (det visade sig senare vara två av bröderna i det hemliga sällskapet) och förd till en täckt vagn. Det var kolmörkt i vagnen, och han kunde inte se vart det bar iväg. Resan varade i många timmar, kanske i dagar, och han fick veta att han nu av brödraskapet måste emottaga straffet för sin halsstarrighet.

Straffet måste ske i enlighet med en lag, som syftade till den brotts-
liges förbättring och följaktligen till hela människosläktets höjande.

I och med sitt sökande efter ouppdagade hemligheter skulle det nu som "straff" förunnas honom att finna sådana hemligheter - fler än han någonsin önskat...

Han började nu inse vidden av sitt brott, och tänkte på vad som sagts honom: "Ni skall nu ingå i dödsskuggans dal, och lära många av livets hemligheter."

Efter resans slut blev han instängd i ett blockhus. Mitt i natten inträdde sju maskerade personer, och han blev beordrad att stiga upp. De sju männen - hans ordensbröder - förklarade vad som väntade honom; hans identitet måste fullständigt förändras, han skulle i fortsättningen för ytttervärlden förefalla spårlöst borta. Och han skulle aldrig mer återse sina anhöriga och forna vänner. De bad om hans frivilliga samtycke till den behandling han nu måste genomgå.

Jag-Är-Mannen hade naturligtvis inget val, och han fick gå igenom en minst sagt obehaglig behandling. En av männen tillredde en klar vätska, varmed han beströk hans ansikte, vilket nu omedelbart förvandlades och blev skrynkligt som en gammal gubbes. Därefter fick han inandas vissa ångor, varpå också rösten förvandlades till en gubbes. Han var nu till det yttre helt förvandlad, även om livskraften naturligtvis var densamma som förr. En egendomlig situation!

EN RESA TILL KENTUCKYS GROTTFÄLT

Jag-Är-Mannen blev av en ung man ledsagd på en ny resa. Denna resa var trevligare än den första, och han fick av den unge mannen veta en hel del intressanta saker. "Jag kan förstå," sade han, "att man utsett mig till att företaga en forskningsresa för vår ordens och för mänsklighetens bästa."

"Sant, det är nödvändigt att våra forskningar och upptäckter hålles vid liv... Människor är spridda över hela världen i och för detta ändamål, de är okända för sina familjer, ja t o m för andra medlemmar av sin orden. De hålla i troget förvar våra upptäckter och delge dem enligt åliggande åt andra. På detta sätt går ingenting förlorat, och mänskligheten skall slutligen draga vinst härav... Andra - bland dem snart även ni - håller på att utforska bestämda områden av detta obegränsade fält... Därav kommer det sig, att några få utvalda, småningom under inflytande av esoteriska läror passerar gränsen mellan liv och död, mellan materia och ande..."

"Vi söker emellertid inte hjälp av onda makter eller av svartkonst, vi arbetar i noga överensstämmelse med naturlagar, som en dag kommer att bli kända av alla människor. Ni har blivit utsedd för ett värv, som endast en på tusen anmodas att utföra. Ni kommer att beträda ett om-

råde, som ligger utanför den mänskliga iakttagelseförmågans nuvarande gränser."

"Detta har jag blivit befalld att yppa för er... Jag förefaller att vara en helt ung man, men i själva verket är jag ålderstigen. Ni synes vara skröplig och gammal, och dock är ni ung..."

Den "unge" ledsagaren tycktes vara i besittning av en inbyggd kompass; under hela den långa resan var han alltid lika säker på vägen och behövde aldrig fråga någon till råds. Slutmålet befanns vara en liten ort i Kentucky. Efter att ha färdats ett stycke på Ohio-floden, tog de en afton i december in på ett litet värdshus i Smithland. Den bit av vägen som var kvar fortsatte man till fots. Efter en lång fotvandring i det natursköna grevskapet Livingston i Kentucky var man äntligen framme vid slutmålet, där Jag-Är-Mannens och den unge ledsagarens vägar skulle skiljas - vid Kentuckys grottfält.

Jag-Är-Mannen blev mycket intresserad av de egendomliga sänkorna och håligheter i marken, av vilka flera tycktes vara bottenlösa. Han insåg ännu inte vad som väntade honom...

Ledsagaren tog till orda: "Er önskan skall gå i uppfyllelse. Ni skall göra en forskningsresa, där få människor har varit före er, och ni har beviljats gunsten att intränga i ett rike, fullt av naturens under. Det är nu min plikt att säga er något om det land vi nu färdas i - Kentuckys grottfält."

"Delar av en ytlig grottlabyrint har genomvandrats av människor i den så kallade Mammutgrottan, men ännu återstår det att utforska detta vidsträckt och invecklade grottsystems underjordiska byggnad... De redan undersökta gångarna är visserligen av stort intresse, men de är i själva verket endast resultatet av en ytlig erosion... I den mån vi tränga djupare ner i grottan, tilltar hålorna såväl i antal som i storlek... I dessa underjordiska salar flyter strömmar, vattenfall och insjöar... Det är en värld inunder en värld, en värld innanför en värld... Förmodligen kommer ni - om ert mod räcker till - att bli invigd i mysterier som inte ens jag känner till. Ert öde leder er långt bortanför allt vad jag själv skildrat eller erfarit, jag har ej ens någon aning om vart det slutligen kommer att föra er, ty trots de möjligheter som jag öppna framför mig, bävade mitt hjärta tillbaka i det avgörande ögonblicket."

EN NY LEDSAGARE - VARELSEN FRÅN DJUPET

Ledsagaren gick fram till en hålighet i marken. Han tog en sten och slängde den ner i djupet. Efter en stund hördes ett plumsande då den nådde det underjordiska vattnet. Han lutade sig fram över randen och - eller var det ett misstag? - tycktes signalera till någon därnere. Han sade: "Broder, här skiljas vi, troligen för alltid. Denna håla skall skänka er den sista solstrålen på er väg."

Jag-Är-Mannen började gripas av fasa vid tanken på ett nedstigande i denna avgrund. Fasan förvandlades till ursinne; han fann en liten rostig järnstång ligga på marken och tog upp den i avsikt att använda den som ett försvarsvapen. Han anklagade sin ledsagare:

"Om det är er mening att störta mig ner i denna svarta grav, så skall ni följa mig!" Därpå slog han armarna om sin färdkamrat, i avsikt att slunga honom ner i djupet.

I samma ögonblick fattade någon hans händer bakifrån; han kände ett kallt, fuktigt grepp om sina handleder. Jag-Är-Mannen vände sig om och fick se en mycket egendomlig varelse.

"Ni kommer inte att bli mördad", sade varelsen lugnt, "vi önskar endast få utföra era befallningar."

Varelsen var drygt en och en halv meter lång, och helt naken. Kroppen

var en människas, men däremot inte ansiktet. Pannan var böjd i en jämn rundning från hjässan till kindbenen; han hade inte en tillstymmelse till ögon, inte ens ögonhålor. Näsan var en liten kort tipp utan näsborrar. Huden var mycket blek, med en liten dragning åt blått. Rösten var emellertid fullkomligt klar och välljudande.

Jag-Är-Mannen insåg sin maktlöshet, och beslöt sig än en gång för att foga sig i sitt öde.

Ledsagaren sade: "Denne mystiske broder är er vän, och om ni tryggar er till honom, skall han skydda er för varje fara..."

Alla tre hade nu nått fram till en 200 meter längre bort belägen kulle, där en flera meter bred underjordisk å rann fram ur mörkret. Jag-Är-Mannens förre ledsagare tog nu ett sista farväl av honom och den mystiske, nytillkomne brodern, innan de steg in i valvgången...

IN I MÖRKRET. EN ZON AV LJUS I JORDENS INRE

Den nye ledsagaren grep Jag-Är-Mannen fast i armen och ledde honom in i det tätande mörkret. Vattnet nådde dem ibland endast till fotknö-larna, ibland så högt upp på kroppen, att de nätt och jämt kunde vada fram.

Efter att ha dykt genom en vattendränkt klyfta, steg de upp i en rymlig grotta. Jag-Är-Mannen förvånade sig över ledsagarens förmåga att ofelbart hitta rätt i de svarta, underjordiska gångarna, och han fick till svar: "Vägen är fullt synlig för mig, jag ser lika tydligt i kol-svart mörker som i fullt dagsljus."

Ibland försvann ledsagaren, för att efter en stund återkomma med olika förfriskningar, med smak påminnande om kött, frukt mm. Ledsagaren talade inte vid detta tillfälle om varifrån han fick dessa välsmakande födoämnen, men också denna gåta fick sin förklaring längre fram.

De vandrade timme efter timme utan vila. Ledsagaren förklarade, att grottans atmosfär besatt en inre, kraftgivande förmåga som upphävde tröttheten.

Jag-Är-Mannen suckade: "O, vad ville jag inte ge för en enda liten ljusglimt i detta mörker!"

Ledsagaren genmälde: "Märker ni således inte, att mörkret börjar bli mindre intensivt?"

"Nej, jag kan inte märka något ljus."

"Är ni så säker på det? Blunda och håll för ögonen med händerna, tag sedan bort dem och öppna ögonen."

"Det måste vara inbillning", anmärkte Jag-Är-Mannen.

"Nej," blev svaret, "vi närmar oss nu en zon av jordljus, kom, låt oss skynda!"

Det var ett faktum. Ju längre ner de kom, desto mer tilltog den i början knappt skönjbara ljusningen, och det gick nu att se den utsträckta handen avteckna sig mot den ljusa bakgrunden.

Jag-Är-Mannen blev glatt överraskad, han var övertygad om att de åter närmade sig jordytan och snart skulle få se solljuset igen. Ledsagaren hade ganska svårt att övertyga honom om att de nu var 16 kilometer under havsytan, och istället höll på att beträda den övre gränsen av en zon av inre jordljus!

Ljuset blev så småningom allt starkare, tills grottan slutligen var upplyst som av klart solljus. Men det var inte något vanligt ljus; det fanns uppenbarligen inte något strålningscentrum. Ljuset hade en självständig lyskraft, och det bredde ut sig likformigt i alla riktningar.

Man satte sig ner för en stunds vila, och ledsagaren tog till orda:

"Ett barn förundrar sig över deras förmåga, vilka kan skriva och läsa. På samma sätt är dunkla naturföreteelser underbara för människan endast till följd av hennes okunnighet. Ni förstår inte att solljuset rätt och slätt är en yttring, ett utbrott i materien av rubbad kraft, och att den modifikation denna kraft undergått, gör den synlig för människan. Vad tror ni blir av den ljusenergi, som oupphörligt strömmar ut från solen..?

...Människan torde säga, att den ljusmängd som träffar jorden, av denna kastas tillbaka ut i rymden, men lär inte er vetenskap att den stora huvudmassan av jorden äger förmågan att absorbera, men däremot är en dålig ljus- och värmeutstrålarer? Jag frågar omigen: Vad tror ni blir av den flod av ljus och värme och andra krafter som solen utströmmar och jorden mottager? Tror ni att jordens substans verkligen erbjuder något hinder för passerandet av solenergin?...

...Vad skäl har ni att tro, att inte en kraftström strömmar till och från solen och jorden, en kraftström som är omärklig för människan, med undantag endast av den obetydliga del därav, som, modifierad genom beröringen med materien, uppenbarar sig som ljus, värme och andra kraftyttringar?...

...Jag kan endast säga, att ljusfenomenet omkring oss frambringas genom en naturlag, tack vare vilken det för människan osynliga kraftflödet, till en början - under namn av mörker - genomtränger jordskorpan, för att därefter, vid detta djup, återupplivas och bli synligt för dödliga ögon, varpå det ånyo modifieras - men inte tillintetgöres - då det lämnar jordskorpan på jordens motsatta sida."

De fortsatte vandringen och närmade sig en gigantisk grottsal, där det växte en fullkomlig skog av kollossala svampar i de mest skiftande former och färger. Jag-Är-Mannen fick veta, att dessa grottsalar var svamparnas naturliga hemvist, och att de därför uppnådde denna storlek. Många av dem var troligen tusentals år gamla. Det var för övrigt vissa av dessa svamparter som försedde de båda vandrarna med välsmakande föda.

KROPPSTYNGDEN UPPHÄVES

De befann sig nu 40 kilometer under havsytan, och alltjämt fortsatte de nedåt. Vid ett tillfälle stannade de plötsligt vid en klippbrant, minst 6 meter djup. Jag-Är-Mannen tvekade inför ett hopp från denna höjd, men han fick till sin förvåning veta, att han nu vägde endast 23 kilo, mot den vanliga vikten på 70 kilo. Han blev uppmanad att göra ett jämfotahopp upp i luften. Han följde uppmaningen och gjorde ett hopp som han beräknade borde bli ca 15 cm. I själva verket fann han sig göra ett skutt på 2 meter upp i luften, varpå han sakta dalade ner på marken igen. Efter detta provhopp föreföll det inte fullt så riskabelt med 6-metershoppet. Det behövdes nu bara en obetydlig ansträngning för att i det närmaste "flyga fram" med skutt på tiotals meter.

Så småningom kom de fram till ett stup, och nedanför detta utbredde sig - som det tycktes - en oändlig, vidsträckt slätt, som förlorade sig vid horisonten. I själva verket var "slätten" ytan på en fullkomligt klar, underjordisk sjö, men eftersom den befann sig i fullkomlig vila, tycktes den vara en fast yta.

NYA LÄRDOMAR. RÖRELSE FRÅN NATURLIG ENERGI

Ledsagaren lämnade nu bli en märklig förklaring till uppkomsten av den vulkaniska verksamheten på jordytan:

"Denna underjordiska sjö ger upphov till vulkanen Monte Epomeo. Vatten är den vanliga orsaken till den vulkaniska verksamheten. Ön Ischia, på

vilken vulkanen Monte Epomeo ligger, står genom en slingrande remna i förbindelse med denna fridfulla sjö, vilken periodvis, med långa mellanrum, genom en enkel, naturlig process berövas sitt vatten, varav en del i form av överhettad ånga drives upp över jordens yta och finner utlopp genom denna fjärrbelägna krater. På det här stället finns emellertid varken värme eller rörelse. Energin utvecklas tusentals kilometer härifrån. Vulkaniska fenomen kommer emellertid att förklaras mera ingående senare. Vi skall nu överfara denna sjö."

Ledsagaren gick fram till en metallbåt som låg vid stranden. Han satte den i vattnet och de steg ner i båten. Ledsagaren fattade tag i en liten hävstång, som han rörde svagt och mycket långsamt.

Jag-Är-Mannen blev otålig och utbrast: "Skall vi inte snart börja vår resa?"

Ledsagaren genmälde: "Vi har varit på väg alltsedan vi steg ner i båten och intog våra platser i densamma."

Han talade sant. Stranden var inte längre synlig, och kölvattnet visade tydligt, att båten snabbt klöv den spegelblanka ytan.

"Underbart, ofattligt", utropade Jag-Är-Mannen. "Vi flyger ju utan segel eller åror, vind eller ånga över en sjö, som inte har någon ström!"

"Sant, men inte underbart. Materiens rörelse är resultatet av en rubbning i den kraft, som är förbunden därmed... Den eteriska ström, som frambringar den magnetiska kraften, passerar genom materiella kroppar med ofattlig hastighet, och endast ett fåtal ämnes molekyler erbjuder den ett obetydligt motstånd...

...Denna kraft är en rubbning av rummets energi, som strömmar in i jorden i en form, och ut ur henne i en annan...

...Nu ha vi - "vi", dvs de, vilka jag tillhör - emellertid lärt oss att rubba de materiella molekylerna därhän, att de vänder sig delvis eller helt och hållet "på tvären" mot den magnetiska strömmens riktning, och sålunda avbryter denna alltid närvarande energis rörelse. Vi kan hämma dess snabbhet, utan att frambringe vare sig magnetism, elektricitet eller värme, utan i dess ställe rörelse, och på detta sätt är det som en del av denna hämmade energi uppträder i ny form; såsom den rörelse som nu frandriver min båt...

...Molekylerna i båten såsom en helhet måste röra sig framåt i samma mån som kraftströmmen hejdas... Måhända kan ni nu medge, att ljus, värme, elektricitet, magnetism och gravitation i själva verket är rubbningar istället för kraftmodifikationerna."

"Rubbningar av vad?"

"Av rörelse."

"Rörelse av vad?"

"Rörelse i sig själv, rätt och slätt."

"Jag förstår inte, jag kan inte fatta rörelse i sig själv, rätt och slätt."

"Jag skall framdeles förklara mig närmare, så att ni bättre kan fatta vad frågan gäller. Ni måste först inhämta andra lärdomar, men slutet skall ni aldrig se. Sanningen är oändlig."

"Är det er mening, att det allestädes på jordens yta äger rum en oavbruten förbrukning av energi från en alltid till hands varande ström, som är något helt annat än solens ljus och värme, samt att de ovägbara kroppar, som vi kalla värme, ljus, elektricitet och magnetism, inte är några ämnen alls?"

"Ja, de är endast de grövre egenskaper, som uppstår i samband med förändringar hos en i hög grad förtunnad och utvecklad kraftalstrare. De

är resultat, inte orsaker. Den verkliga kraften - en ännu otillgänglig energi - genomströmmar hela rymden och genomtränger alla ämnen...

...Människan håller emellertid på att utveckla de latenta sinnen, vilka en dag för henne skall öppna denna nya värld. Då skall hon äntligen kunna förflytta sig utan muskelansträngning eller bruk av värmen såsom rörelseagent, hon skall, såsom jag nu gör, kunna tygla och nyttja rymdens rörelse..."

Den långa färden över sjön fortsatte. Ledsagaren sade: "På fem timmar har vi överfärdat detta hav med en genomsnittshastighet av 1.450 kilometer i timmen... (Framför båten befann sig hela tiden en osynlig "sköld", ett kraftfält till skydd mot luftdraget). Ni erinrar er att ni gjorde invändningar mot mitt påstående att vi snart skulle bifinna oss i närheten av jordaxeln under nordpolen; nu är vi emellertid på andra sidan denna punkt, inemot 10.000 kilometer från det ställe där vi då befann oss."

EN FÖRELÄSNING OM VULKANER

Färden fortsatte längs den underjordiska sjöns strand. Plötsligt stannade båten vid randen av en - som det tycktes - omätlig avgrund. Så långt ögat kunde nå, bredde sig ett ofantligt, gapande svalg, som skildes från sjön endast av en smal klippås, en barriär som höjde sig ca 30 centimeter över sjöns yta. Ledsagaren talade om, att den dammliggande barriären bildade gränsen för den långsamt stigande sjöns vatten. Då sjön stigit tillräckligt, skulle den flöda över barriären, varpå vattnet störtade ner i avgrunden.

Jag-Är-Mannen frågade: "Hur kan sjöns överflödande vatten ge upphov till vulkaniska utbrott? Varken under eller omkring oss märks någon smält stenmassa eller något spår av intensiv värme."

"Människans teorier om vulkaniska utbrott i samband med glödsmlta lavamassor i jordens inre har sin upprinnelse i okunnighet om jordskorpan... Geologen undersöker de ämnen som uppkastas från kratern av en i verksamhet varande vulkan, och drar härav sina slutsatser rörande bädarna i jordens inre och kraften som verkar i vulkanen.

Vulkaner är i själva verket av flera slag, och har för det mesta sitt ursprung mycket nära jordytan. Denna sjö, vars yta ligger endast 240 kilometer under jordytan, ger upphov åt en ovanligt djup vulkan. När vattnet flödar över barriären, träffar det ett element därnere i djupet, nämligen koksaltets metalliska bas - natrium - som finns i stora massor på vissa ställen i jordskorpan. Därvid uppstår ögonblickligen en kemisk reaktion, vattnet sönderdelas under intensiv värmeutveckling, en del av vattnet förenas med metallen, en annan del ångvandlas, under det att brännbar vätgas utvecklas...

...Vattnet som störtar ner i djupet frambringar således eruptionen, den drivs dels som ånga, dels som gas framåt och uppåt genom en klyfta, vilken leder till den gamla kratern av den - som man tror - utsluckade men periodiskt verkamma vulkanen Monte Epomeo. Dessa gaser är utomordentligt upphettade och rusar fram med fruktansvärd hastighet. De lössliter väldiga stenblock, som rödglödgas av den genom energirubbingarna, trycket, gasutvecklingen och friktionen framkallade hettan. Den i stora mängder frigjorda vätgasen exploderar, och i denna masugn smälter allt, till och med lera, och föres oemotståndligt framåt med eldströmmen. Slutligen når den jordytan genom den trattformiga passagen, vars spets är vulkanen - och så uppstår en vulkanisk eruption."